

Deel 1: Richtlijnen en argumentatie

A. Algemeen

Op plaatsen waar **veel mensen passeren** is **vindbaarheid** een belangrijke strategie. Zet vuilnisbakken op logische plaatsen vanuit gebruikersperspectief. Zorg zo veel mogelijk voor uniformiteit: systematische en consequente plaatsing.

Op plaatsen waar **veel mensen passeren** is **gebruikersgemak** eveneens een belangrijke strategie; vooral indien het gaat om veel éénmalige bezoekers. Op plaatsen waar veel dezelfde mensen komen is men bereid meer moeite te doen. Aandacht hebben voor gebruikersgemak wil zeggen: houd actieve en passieve loopafstanden in de gaten, zorg dat de vuilnisbakken gemakkelijk bereikbaar zijn, ...

Op plaatsen waar **mensen een tijdje verblijven** (concentratieplaatsen) is de **aantrekkelijkheid** van vuilnisbakken belangrijk. Hou dit in het achterhoofd indien je te maken hebt met verschillende types vuilnisbakken in uw stad of gemeente.

B. Inplantingsrichtlijnen per typelocatie

Per typelocatie wordt er verwezen naar de relevante inplantingsrichtlijnen die je kan terugvinden in Deel 2: Werkdocument (p. 2).

- **Bushok:** zie 7-8
- **Stationsomgeving:** zie 1-2-3-4-5-7-8-10
- **Fietsenstalling:** zie 1-2-3-4-5-7
- **Fietspad /trage weg:** zie 1-2-3-5-7
- **Glasbol / textielcontainer:** zie 11-13
- **Horeca of uitgangsbuurt:** zie 1-2-3-4-5-7-8-12
- **Industrie- of kantoorpark / bedrijventerrein:** zie 1-2-3-5-7-8
- **Openbaar gebouw:** zie 1-2-3-4-5-7
- **Marktplaats / evenementenplein:** zie 1-2-3-5-7-8-9
- **Park / bos / begraafplaats:** zie 1-2-3-4-5-8-9-13
- **Strand:** zie 1-2-3-4-5-8-9
- **Parkings¹:** zie 1-2-3-4-5-7-8
- **School / snoeproute:** zie 1-2-3-5-7-8
- **Speeltuín / sportterrein:** zie 1-2-3-4-5-8
- **Winkelstraat:** zie 1-2-3-4-5-7-8-12
- **Ontmoetingsplaats in woonwijk:** zie 1-2-3-5-7-8-13-14
- **Woonwijk (woonstraat):** zie 1-2-3-5-7-8-14
- **Toeristische trekpleister:** zie 1-2-3-4-5-8-9

¹ Meer info over vuilnisbakken op parkings, zie [Kenniiswijzer](#)

Deel 2: Werkdocument

A: Locatiecriteria

1. Doel vastleggen locatiecriteria

Zwerfvuil vermijden (= afval dat ontstaat op het openbaar domein)

- We bepalen waar we **wel vuilnisbakken** willen: goed geplaatste vuilnisbakken kunnen het zwerfvuil sterk terugdringen en de netheid fel verbeteren.
- We bepalen waar we **geen vuilnisbakken** willen: slecht geplaatste vuilnisbakken trekken misbruik (storten van huisvuil) aan en kunnen een sterke negatieve impact hebben op de netheid van de omgeving.

2. Enkele principes

Deze criteria zijn bindend zijn voor alle (interne en externe) ontwerpers openbaar domein.

De technische dienst (of een werkgroep “openbare netheid”) heeft de verantwoordelijkheid én bevoegdheid om onderstaande criteria en richtlijnen in de praktijk toe te passen en te handhaven.

Er zijn 2 typeplaatsen waar we vuilnisbakken willen:

- **Doorgangplaatsen** voor voetgangers en fietsers: plaatsen waar veel mensen tegelijk passeren
- **Concentratieplaatsen**: plaatsen waar mensen enige tijd ter plaatse vertoeven

3. Typelocaties

3.1 Waar willen we wel vuilnisbakken (om de netheid van het openbaar domein te verbeteren)

- Marktpllein / Evenementenplein
- Centrumstraat
- Winkelwandelstraat
- Park – bos – begraafplaats
- Stationsomgeving
- School - snoeproute
- Speelplein² / sportterrein
- Aan intensief gebruikte bus- of tramhalte
- Ingang openbare gebouwen
- (route naar) Toeristische trekpleisters
- Horecaomgeving en uitgangsbuurt
- Strand

² Tenzij ze in een woonbuurt liggen en enkel gebruikt worden door de bewoners

- Parking³
- Fietspad - trage weg (start rust of eindpunt)

3.2 Waar willen we geen vuilnisbakken (omdat ze huishoudelijk afval aantrekken)

- In woonwijken en woonstraten⁴
- Aan afvalverzamel punten (glasbollen, textielcontainers, ...)
- Industrie - kantoorpark - bedrijventerrein
- Openbare natuurgebieden en openbare speelbossen

B: Inplantingsrichtlijnen

1. We plaatsen vuilnisbakken zo veel mogelijk in de **logische looplijn** van de voetgangers en richten de inwerpopening zo veel mogelijk naar de gebruikers toe.
2. We plaatsen vuilnisbakken **goed in het zicht** zodat gebruikers hem gemakkelijk vinden én er eveneens sociale controle is.
3. We **vermijden zo veel mogelijk de hinder** voor omwonenden, de gebruikers⁵, en de onderhoudsdiensten⁶.
4. We plaatsen vuilnisbakken zo veel mogelijk aan de **in- en uitgangen** van groenzones, openbare gebouwen, ...
5. In geval van twijfel voor het plaatsen van een vuilnisbak zetten we een **proefopstelling** op en gaan we het effect meten (voor- en nameting) van de plaatsing op vlak van netheid.
6. De **passieve loopafstand** (het traject dat de gebruiker van plan is te doen) is tussen 30m en 70m, afhankelijk van de typelocatie. De **actieve loopafstand** (de omweg die de gebruiker moet doen om tot aan de vuilnisbak te komen) bedraagt maximaal 25m.
7. We plaatsen enkel vuilnisbakken op voetpaden waar de **minimale vrije breedte meer dan 110 cm** bedraagt (toegankelijkheidsnorm)
8. We plaatsen vuilnisbakken aan zitbanken, lunchplaatsen, rustplaatsen, bushaltes, ... enkel wanneer de **locatie intensief gebruikt** wordt.
9. Op plaatsen waar het **aantal bezoekers grote pieken en dalen** kent (voorbeeld: parken, evenementenpleinen, ...) plaatsen we voldoende basiscapaciteit en voorzien we tijdelijke vuilnisbakken wanneer het nodig is.

³ Afhankelijk van sociale controle, doel, gebruik, ... zie specifiek document [parkings](#)

⁴ Tenzij er ook een doorgangplaats of concentratieplaats aanwezig is

⁵ We plaatsen vuilnisbakken niet vlakbij een zitbank maar in de buurt van de zitbank, bij voorkeur in het zicht van de gebruikers van de zitbank of in de looplijn bij het verlaten van de locatie

⁶ We plaatsen geen vuilnisbakken tegen de muur en voldoende ver van beplanting die veelvuldig moet gesnoeid worden.

10. Sommige plaatsen (voorbeeld stationsomgevingen) zijn **zowel doorgangplaatsen als concentratieplaatsen**. We besteden hier extra aandacht aan de strategie van vindbaarheid, gebruikersgemak én aantrekkelijkheid.
11. We plaatsen **geen vuilnisbakken aan afvalverzamel punten** omdat dit de gebruikers aanzet om hun zakjes, kartonnen dozen, ... achter te laten aan de vuilnisbak. Het is de bedoeling dat mensen hun draagtas (of een vergelijkbaar hulpmiddel) terug mee naar huis nemen.
12. We **betrekken ondernemers die etenswaren en/of drank verkopen** (dat geconsumeerd wordt op het openbaar domein) en bekijken wie/waar vuilnisbakken plaatst.
13. **In natuurgebieden plaatsen we geen vuilnisbakken**. De intensiteit van het gebruik is er meestal beperkt. Mensen zijn bovendien meestal geneigd om hun afval mee naar huis te nemen en ervaren een hoge drempel om afval zo maar te dumpen in deze gebieden. Bovendien is de ledigingsfrequentie laag en de kosten om te ledigen hoog.
14. Op plaatsen waar **veelal dezelfde mensen** komen is men bereid meer moeite te doen op vlak van afvalbeheer en plaatsen we minder/geen vuilnisbakken.
15. We plaatsen **geen vuilnisbakken in woonwijken**; tenzij er ook een andere typelocatie in verweven is⁷ (voorbeeld bushalte, speelterrein, ...) . Ze trekken immers huishoudelijk afval aan. Bovendien ontstaat er nauwelijks afval op het openbaar domein en is er amper behoefte aan een openbare vuilnisbak. Als er toch afval op het openbaar domein zou ontstaan is dit van bewoners die niet ver van hun woning zijn en bijgevolg hun afval mee naar huis kunnen nemen.

⁷ In deze situatie bekijken we de plaatsing in overleg met de bewoners.